

7/14980
GK: 180

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610/2683
Konu : Yazılı Soru Önergesi

03.08.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 16.06.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/14980-23988/49520 sayılı yazı,
b) 21.06.2010 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-222-21/2779 sayılı yazı

İlgi (a) kayıtlı yazı ve Başbakanlığa gönderilen İlgi (b) kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Akif PAKSOY'ya ait 7/14980 Esas No'lu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-Görüş 7/14980 (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Mehmet Akif PAKSOY
Kahramanmaraş Milletvekili
:7/14980

Soru 1) Seçim bölgem Kahramanmaraş ili Türkoğlu ilçesi sınırları içinde bulunan "Gavur Gölü-Sağlık Ovası" arazisi içinde bulunan tahliye kanalları ihtiyaca cevap verememektedir. Bu yüzden 20 bin dönüm civarında arazi su altında kaldığından, çiftçilerimiz zamanında ekim yapamamaktadırlar. İzah ettiğim çerçevede Gavur Gölü arazisi üzerindeki sulama kanallarının kapasitesini artırmayı düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız kanalların kapasitesini ne zaman artıracaksınız?

Cevap 1) Eski adıyla Gâvur Gölü bataklığı olan Sağlık Ovası; kuzeyde Aksu Çayı, güneyde Nurdağı İlçesi olmak üzere 30 km uzunluğa ve doğu-batı yönünde ise 6-17 km arasında değişen genişliğe sahiptir.

Sağlık Ovası; 600 km² yağış alanına sahip doğal bir drenaj alanı iken, 1948-1967 yılları arasında kısmi kurutma inşaatı tamamlanmış olup, 1967 yılından günümüze kadar da rutin olarak bakım-onarımı yapılmaktadır. Bu projeye 5 200 hektarlık alan kısmen de olsa ıslah edilmiştir.

Sağlık Ovasının etrafı yüksek dağlarla çevrili olup bu alana yağışlardan, derelerden ve kendi taban suyu kaynaklarından olmak üzere yıllık 143 milyon m³ su toplanmaktadır.

Ana tahliye kanalının taşıma kapasitesi 20 m³/sn, Aksu çayı sifonunun taşıma kapasitesi ise buna bağlı olarak 17 m³/sn olarak inşa edilmiştir. Arazinin toprak yapısının turbalık olması sebebiyle mevcut tesisin boyutları seçilirken arazinin tam kurutulması hedeflenmemiş olup, taban suyunun belli bir seviyede tutulması esas alınmıştır.

Bölgenin topografik yapısına bakıldığında GD2 tahliye kanalının, Küçük ve Büyük Göllerin en çukur noktasından geçtiği, kanal tabanının doğal zeminden yaklaşık 1,5-2 metre üst kotta yer aldığı görülmektedir. Gerek projede seçilen sifon yapısı gerekse arazi şartları dikkate alındığında arazi içerisindeki göllenmenin engellenmesi mümkün değildir. Sifonun ya da tahliye kanallarının kapasitesinin artırılması soruna çözüm getirmeyecektir.

Orta Ceyhan Menzelet Projesi kapsamında planlaması yapılan ve inşasına devam edilen Kılavuzlu Barajı Sulaması işletmeye açıldığında problemler çözümlenebilecektir.

Ayrıca, Gavur Gölü Bataklığındaki (Sağlık Ovası) problemlerin kesin çözümü Orta Ceyhan Menzelet Projesi kapsamında ele alınmış olup, Planlama çalışmalarında Orta Ceyhan Menzelet Projesi Kılavuzlu Sulaması Projesinin Ana İletim Kanalının Sağlık Ovasından geçişinde çanakta toplanan 143 milyon m³ suyun taban suyunun organik sahaların yanmasını önlemek maksadıyla aşırı düşürülmesine özen gösterilerek, Tahtalıköprü Barajına boşaltılması sağlanacaktır.

Bu projenin gerçekleştirilmesiyle Sağlık Ovasında tam anlamıyla tarım yapılabilir. Orta Ceyhan Menzelet Projesi gerçekleşinceye kadar kısa vadeli çözüm üretmek maksadıyla harita alımı çalışmaları başlamıştır.

Soru 2) Bilindiği gibi TİGEM işletmeleri 49 yıllığına Görpa şirketi tarafından kiralanmıştır. TİGEM'in 17.500 dönüm ekilebilir arazisi bulunmasına rağmen anılan şirkete devir yapılmadan önce TİGEM tarafından 7-8 bin dönüm civarında (8 bin dönümü geçmemek kaydıyla) arazi ekiliyordu. Görpa Şirketi ise ekilebilir arazinin tamamını ekmekte, bunun için de arazisindeki suları motopomplarla tahliye etmektedir. Tahliye kanalları yetersiz (Aksu çayı seviyesinde) olduğundan taşkın sebebiyle aralarında ilçe, belde ve köylerimizin bulunduğu 10'dan fazla yerleşim yerinden binlerce çiftçimizin 20 bin dönüm civarındaki arazisini zamanında ekememektedir. Bu durum vatandaşlarımızın büyük oranda hak kaybına yol açmaktadır. Çiftçilerimizin bu mağduriyetini önlemek için Görpa şirketinin ekim alanının TİGEM'in geçmiş yıllarda yaptığı gibi 7-8 bin dönüm civarına çekilmesi mümkün müdür? Yoksa tahliye kanalının bir an önce kapasitesinin artırılması zaruridir.

Cevap 2) GÖR-PA Gıda Tarım Hayvancılık Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne ait Kahramanmaraş Türkoğlu İlçesi Beyoğlu Beldesinde 20 713 dekar araziyi, 30 yıllığına kiralamıştır.

Söz konusu 20 713 dekar alanın 644 parsel numarasıyla TİGEM adına tapu tescili bulunmaktadır. Kiralama sözleşmesi de bu alan üzerinden yapılmıştır. Çözüm olarak, mevcut kiralama sözleşmesinde TİGEM tarafından DSİ'nin de görüşleri alınarak proje kısıtlarını göz önüne alan bir revizyon çalışması yapılabilecektir.

Soru 3) Ayrıca Görpa şirketinin uygulamalarını protesto etmek, hatta mani olmak amacıyla bir kısım çiftçilerimiz tarafından anılan şirkete ve personeline yönelik arzu edilmeyen tepkiler gösterilmektedir. Çiftçilerimiz ekilebilir arazilerini anılan şirketin tek taraflı uygulamaları yüzünden ekemeyince tepkilerini, bu şirkete ve personeline yöneltmektedirler. Bu tepkilerin istenmeyen adli ve hukuki olaylara ve olumsuz sonuçlara sebebiyet vermesinden endişe edilmektedir. Bu veçhede sorunun çözümüne yönelik bir tedbir almayı düşünüyor musunuz?

Cevap 3) GÖR-PA Gıda Tarım, Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş. daha önce arazi sınırlarını belirlemek maksadıyla yapılan yükseltilerin özellikle Büyük Göl sahasında yer alan kısmını sedde haline getirerek, proje gereği doğal olarak oluşması gereken göl yüzeyinde biriken suyu GD-2 kanalına pompalamak suretiyle hem söz konusu gölün yüzey alanını küçültmüş hem de proje karakteristiğini bozarak GD-0 kanalından geri akım sebebiyle, özellikle Minehöyük Köyü çiftçilerinin arazilerindeki su seviyesinin olması gerekenden daha fazla yükselmesine sebep olmuştur. Yapılan müdahalelerle yıllardan beri projenin işletilme şekli bozulmuş durumdadır.

Bu durum "DSİ Tesislerine Yapılan Müdahaleler Kapsamında" değerlendirilip, GÖRPA hakkında ilgili kanun hükümlerinin uygulanması maksadıyla Kahramanmaraş Valiliği ve Türkoğlu İlçesi Kaymakamlığı nezdinde DSİ Kahramanmaraş 20. Bölge Müdürlüğü tarafından gerekli girişimlerde bulunulmuştur.

Soru 4) Görpa şirketinin kiraladığı TİGEM arazisi üzerindeki ekilebilir arazilerin tamamını ekmek amacıyla motopomplar aracılığıyla tahliye kanallarının kapasitesinin üzerinde su bırakması ve bu yüzden binlerce küçük çiftçimizin 15-20 bin dönüm arazilerini ekememeleri adil ve hukuki midir? Bu konudaki görüşlerinizi ve varsa aldığınız/almayı düşündüğünüz tedbirleri açıklar mısınız?

Cevap 4) Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne, GÖR-PA'ya 644 parsel no'lu 20 713 dekar alanı tarımsal faaliyetlerde kullanması maksadıyla kiralamıştır. Buna göre, mevcut kira sözleşmesine göre GÖR-PA'nın kiraladığı alanın tamamında tarımsal faaliyetlerde bulunması hukukidir.

Ancak, kendi arazi sınırını sedde ile çevirerek özellikle Büyük Göl'ün kendi sınırları içerisinde yer alan kısmında biriken suyu pompalar vasıtasıyla GD-2 kanalına derive etmesi *"DSİ Tesislerine Yapılan Müdahaleler Kapsamında"* hukuka uygun olmayan bir faaliyettir.

Sağlık Ovasında sulak alanların oluşturulması ve korunması yönünde 17.05.2005 tarihinde Kahramanmaraş Valiliği Başkanlığında kamu kuruluşlarının yetkilileriyle yapılan toplantıda alınan kararda "Mülkiyeti Hazineye ait 1211 numaralı taşınmazdan 378 hektar ile TİGEM'e ait 644 numaralı taşınmazdan 652 hektar olmak üzere toplam 1030 hektar alanın devamlı *"Sulak Alan Ekosistemi olarak ayrılmasına"* karar verilmiş olup, Büyük Göl'ün bulunduğu kısımda 532 hektarı göl yüzeyi ve 498 hektarı koruma alanı olmak üzere toplam 1030 hektar alanda "Sevgi Gölü Rekreasyon Projesi" hazırlanmış ve ön inceleme aşaması gerçekleştirilmiştir.

Yapılacak Sevgi Gölü Rekreasyon Projesi şimdiki Büyük Göl'ün olduğu kısımda inşa edileceğinden ve yaz aylarında da kuruması istenmediğinden etrafı yaklaşık 10 465 metre boyda geçirimsiz sedde ile çevirilecektir.

Ayrıca; Ülkemizdeki sulak alanların korunması, geliştirilmesi ve bu konuda görevli kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon esaslarının belirlenmesi hususundaki 'Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği'nin 5. maddesinde, 'ekolojik karakteri bozulmuş sulak alanların rehabilitasyonunun sağlanması ve kurutulan sulak alanların geri kazanımı için tedbirler alınması' öngörülmektedir

Kiracı Görpa A.Ş. tarafından 2009 yılı sonu itibariyle 16.031.000 TL yatırım yapılmıştır. İşletmeye ait yıllık kira bedeli ise 2.400.000 TL'dir. Kiracı şirket ile TİGEM arasında düzenlenen kira sözleşmesi hükümlerine göre, işletme arazileri üzerinde tarımsal amaç ve faaliyet konuları içerisinde kalınmak kaydıyla tesisler kurulması, toprak ıslahı ve sulama çalışmaları yapılması, toprağın korunması gibi hususlara yer verilmiş, yapılacak iş ve işlemlerde gerekmesi halinde ilgili mercilerden izin ve ruhsat alınması hükme bağlanmıştır.